

Artikel geprint vanaf Jazzenzo.nl

'Laat klinken dame de goede gitaar'

INTERVIEW



door: Rinus van der Heijden

Corrie van Binsbergen over de opera 'over de bergen' die zij samen schreef met Josse De Pauw. Foto © Herman Sorgeloos.

Een aantal jaren geleden al zei iemand tegen componiste/gitariste Corrie van Binsbergen: "En nu een opera!" Een logische conclusie voor iemand die in haar band Corrie en de Grote Brokken werkt met teksten, daarna schrijversconcerten organiseerde en nu toe is aan een groots en meeslepend operadrama. 'over de bergen' heet de productie, die Corrie van Binsbergen maakt samen met de Vlaamse theatermaker Josse De Pauw.

Als je het afmeet aan het enthousiasme van Corrie van Binsbergen, dan kan de opera 'over de bergen' niet floppen. De Amsterdamse componiste/gitariste vertelt vol vuur over – zoals zijzelf het omschrijft – 'de grootse en meeslepende voorstelling' waaraan zij nu nog volop werkt. En die in de vorm van een opera op 5 en 6 juni tijdens de Operadagen Rotterdam de Nederlandse première beleeft.

'over de bergen' handelt over verlangen. "Dat is een gevoel wat niet uit te schakelen valt bij de mens en één van de grote drijfveren in het leven", zegt tekstschrijver, regisseur en acteur Josse De Pauw erover. "Het lijkt zo'n vriendelijk woord, maar evengoed kan dat niet aflatend verlangen heel vervelend zijn en ongelooflijk vermoeiend."

Het contact tussen Corrie van Binsbergen en Josse De Pauw kwam min of meer toevallig tot stand. "Ik was voor mei 2005 mijn tweede serie 'Schrijvers in Concert' aan het plannen, toen ik op een boek stuitte waarin dagboekaantekeningen en fragmenten van theaterstukken van Josse De Pauw waren opgenomen. Ik kocht het en legde het naast mijn bed. Toen ik begon te lezen vond ik het meteen geweldig. Ik dacht: ik wil hem wel uitnodigen voor die tweede serie schrijversconcerten. Toen Josse als acteur in 'Dagboek van een handelsreiziger' hier in de Stadsschouwburg optrad, ontmoette ik hem."

Iets bijzonders

De Pauw stemde toe en toerde met dit tweede schrijversconcert mee door Nederland. "Er gebeurde iets heel bijzonders", blikt Corrie van Binsbergen terug. "In een van de stukken rezen de haren me ten berge. Daar werd de kiem voor onze samenwerking gelegd." En die nam definitief vorm aan toen na afloop van het concert Josse De Pauw tegen Corrie van Binsbergen zei: "Als je me nodig hebt, moet je maar roepen."



Josse de Pauw en sopraan Claron McFadden tijdens een repetitie voor 'over de bergen'. Foto © Herman Sorgeloos.

Musicus en theatermaker ontmoetten elkaar nadien nog enkele malen. Spraken over hun kunsten en kwamen tot de conclusie dat ze veel gemeen hebben met elkaar. "Dat zag ik vijf jaar geleden al", zegt Corrie van Binsbergen. "Als we samen naar voorstellingen gaan, vinden we het gelijk mooi of niet. Zelfs onze manier van leven kent veel verwantschappen. En in 'over de bergen' zijn er ook weer raakvlakken. Josse heeft de tekst geschreven en speelt die in de opera. Ik heb de muziek geschreven en speel die ook tijdens de voorstellingen."

Niet alleen overigens, want zestien musici dragen 'over de bergen'. Onder hen sopraan Claron McFadden en verder Sean Bergin (tenorsax, zang, pennywhistle, concertina), Vera van der Poel en Beatrice van der Poel (zang), Bart Maris (trompet/bugel), Joost Buis (trombone/lapsteel), Koen Kaptijn (trombone), Berlinde Deman (tuba), David Kweksilber (klarinet, basklarinet, sopraansax), Jan Willem van der Ham (fagot, contrafagot, altsax), Arjen de Graaf (altviool), Tatiana Koleva (vibrafoon, marimba, slagwerk), Miriam Overlach (harp), Albert van Veenendaal (toetsen), Corrie van Binsbergen zelf natuurlijk (gitaar), Hein Offermans (contrabas, basgitaar) en Arend Niks (slagwerk).

Vorig najaar sloeg Corrie van Binsbergen aan het componeren. Josse De Pauw was toen al teksten aan het schrijven. "Toen hij met het eerste stuk tekst kwam, moest ik meteen denken aan de 'Odyssee'. 'Laat klinken dame de goede gitaar' stond er. Geweldig! De tekst is een soort aanzegging, die je op het verkeerde been zou kunnen zetten. Wat Josse doet – en dat geldt ook voor mezelf – is niet één op één schrijven. Wij brengen niet zomaar een verhaaltje, tekst en muziek staan open voor associaties."

Uitgeschreven

"De muziek is vrijwel helemaal uitgeschreven. Zij is behoorlijk gestructureerd. Dat kan niet anders; je staat immers met achttien man op de scene. Ik heb de muziek echt op iedere uitvoerder geschreven. De lengte van de soli is echter open. Dat is eigenlijk net als in jazzmuziek. Wat betreft de spanning van de tijd is Josse een echte jazzman. Voor hem hoeft het allemaal niet op de seconde. En hoe de Amerikaanse sopraan Claron McFadden bij ons terecht komt? Ik wilde al een jaar of acht iets doen met een klassiek geschoolde stem in combinatie met iemand als Beatrice of Vera van der Poel. Claron stond boven aan mijn lijstje en zegde direct toe, zij is werkelijk fantastisch. Uiteindelijk heb ik voor 'over de bergen' gekozen voor beide zussen van der Poel. Die komen uit een heel ander circuit. Het is bizar hoe die stemmen mengen. Beatrice en Vera vormen eigenlijk het koor, het is heel klein, maar wel een soort tweekoppig monstertje", lacht de componiste.



"De meeste opera's werken naar een dramatisch hoogtepunt toe. Hier is het tegenovergestelde het geval. De plot is net voorbij."

Foto © H.S.

In 'over de bergen' zijn Josse De Pauw en Claron McFadden de hoofdfiguren. Rietblazer Sean Bergin acteert ook. "Het hele ensemble vormt soms als het ware een entiteit op het podium", licht Corrie van Binsbergen toe. "Verlangen is het thema van de opera. Claron representeert het serene en zuivere. Josse droeg bergen en helder water aan. Dat zijn allemaal zuivere zaken. Maar verlangen kan ook een *pain in the ass* zijn."

Josse De Pauw is een van de hoofdpersonages en fungeert als 'vehikel' van het verhaal. Van over de bergen vangt het klinken op als een soort sirenengezang. Beeldend kunstenaar Michaël Borremans heeft dit vehikel vormgegeven. De kunst die Borremans maakt heeft zowel absurdisme als iets onontkoombars in zich. "Dat is iets dat wij alle drie gemeen hebben: we geven een lichte draai aan de werkelijkheid. Misschien door soms ietwat absurdistisch materiaal dat niet direct valt in een bekend idioom. Daardoor kom je bij je publiek binnen in een onderbewuste, intuïtieve laag, waar ruimte is voor associaties. Een en ander wordt niet precies benoemd of verwoord, geschilderd of uitgebeeld, of qua muziek of noten verklankt, maar het raakt hopelijk ergens een diepere laag", zegt Corrie van Binsbergen.

Nieuwe podia

Het ligt voor de hand te veronderstellen dat een musicus die zich tot op heden hoofdzakelijk bewoog in het concert- en theatercircuit, wel eens heeft nagedacht over nieuwe podia. Via opera kun je daar de overstap mee maken. "Ik ben daar niet mee bezig geweest", zegt Corrie van Binsbergen. "Maar hopelijk gebeurt dat nu wel. Het zou mooi zijn als je je publiek mee kunt nemen van het Bimhuis naar de Stadsschouwburg. Maar ik weet het niet. Ik hoop natuurlijk op veel mensen en een verschillend publiek."

Tot slot wil de componiste/musicus nog wel een tipje van de sluier oplichten als het over de uitwerking van de opera gaat. "De meeste opera's werken naar een dramatisch hoogtepunt toe. Hier is het tegenovergestelde het geval. De plot is net voorbij. Het vehikel dat het verlangen belichaamt, vertelt het verhaal dat net is gebeurd."

'over de bergen', opera van Josse De Pauw en Corrie van Binsbergen. Een productie van Muziektheater Transparant in coproductie met Concertgebouw Brugge, LOD, Operadagen Rotterdam, Stichting Brokken en KVS/Théâtre National. Wereldpremière op 20 mei in Concertgebouw Brugge. Nederlandse **première op 5 en 6 juni** tijdens **Operadagen Rotterdam in Schouwburg Rotterdam**, resp. 20.15 en 16.30 uur. Meer informatie: www.corrievanbinsbergen.com www.transparant.be

© Jazzenzo 2010